

Teismo proceso išlaidos - Anglija ir Velsas

Šiame puslapyje pateikiama orientacinė informacija apie teismo proceso išlaidas Anglijoje ir Velse. Aptariamas teisininkų paslaugų apmokėjimas, teisinės pagalbos, tarpininkavimo ir nustatytosios išlaidos, pavyzdžiui, teismo mokesčiai. Teismo proceso išlaidos nuodugniau analizuojamos šiuose atvejų tyrimuose:

☞ [Šeimos teisė. Santuokos nutraukimas](#)

☞ [Šeimos teisė. Vaikų globa](#)

☞ [Šeimos teisė. Išlaikymas](#)

☞ [Komerčinė teisė. Sutartys](#)

☞ [Komerčinė teisė. Atsakomybė](#)

Kur rasti informacijos apie teismo proceso išlaidas?

Interneto svetainė, kurioje pateikta informacija apie išlaidas

Informacija apie teismo procesą ir susijusias išlaidas Anglijoje ir Velse šiuo metu rengiama JK Vyriausybės interneto svetainei [Dir ectgov](#). Ši interneto svetainė patogiu būdu suteikia prieigą prie vyriausybės informacijos.

☞ [Jos Didenybės teismų tarnybos](#) (HMCS) interneto svetainėje pateikta konkreti informacija apie teismo mokesčius Anglijoje ir Velse (o ne apie visas atskiras teismo proceso išlaidas). Interneto svetainėje pateikta informacija apie įvairius mokesčius, taikomus Anglijos ir Velso teismuose, ir apie tai, ar jūs privalote juos sumokėti. Taip pat pateikta informacija apie teisės aktus ir įstatymus, susijusius su teismo mokesčiais.

Kur rasti informacijos apie vidutinę įvairių procedūrų trukmę?

Vidutinė procedūrų trukmė nėra nustatyta, nes kiekviena byla vis kitokia. Bylą nagrinėjantis teismas galbūt galėtų suteikti informacijos apie vidutinę tam tikrų rūšių bylų trukmę.

Kur rasti informacijos apie vidutines bendras konkretaus proceso išlaidas?

Vidutinių proceso išlaidų įvardyti negalima, nes kiekviena byla vis kitokia. Solisitoriai, turintys tam tikros rūšies bylų patirtį, galbūt galėtų nurodyti išlaidų ribas.

Pridėtinės vertės mokesčiai

Advokato užmokestis: PVM paprastai skaičiuojamas nuo solisitoriams bei baristeriams mokamo užmokesčio ir tam tikrų išmokų (15 proc. dydžio, nors 2010 m. mokesčiai tikriausiai vėl bus 17,5 proc.). Registracija PVM mokėtoju JK yra privaloma, jei pasiekiamas tam tikra pajamų riba. Daugiau informacijos galima rasti [Jos Didenybės mokesčių ir maitų departamento](#) (*HM Revenue and Customs*) interneto svetainėje.

Teismo mokesčiai: PVM teismo mokesčiams netaikomas.

Teisinių užmokesčių

Teisinių užmokesčio reglamentavimo sistema

Solisitoriai

☞ [Solisitorijų elgesio kodekse](#) reikalaujama, kad solisitoriai suteiktų klientams kuo tikslesnę informaciją apie jų išlaidas (2.03 taisyklė). Konkrečiai 2.03 taisyklėje nustatyta **pareiga informuoti klientus apie savo užmokesčio tarifus ir nurodyti, kada užmokestis turėtų būti sumokėtas**, taip pat teikti konsultacijas dėl finansavimo galimybių, įskaitant **teisę į valstybės finansavimą**. Solisitoriai taip pat privalo teikti konsultacijas klientams dėl jų galimos pareigos padengti trečiųjų šalių išlaidas. Šios nuostatos vienodai galioja registruotiems Europos advokatams, dirbantiems Anglijoje ir Velse, solisitorijų teisės kontoroms ir kitiems teisininkams bei ne teisininkams, kurių veiklą reguliuoja Solisitorijų reguliavimo institucija. Preliminariuose konsultaciniuose raštuose klientams taip pat turi būti nurodyti kliento tikslai, galimybės ir nagrinėjamos bylos klausimai (pagal kodekso 2.02 taisyklę).

Parengus išlaidų sąskaitą, solisitorijų užmokestį gali įvertinti ir Teisinių skundų tarnyba, ir teismų mokesčių pareigūnai. 2009 m. įsakyme dėl solisitorijų (ypatingoji teisena) atlyginimo nurodyta, kad solisitorijų užmokestis turi būti sąžiningas ir pagrįstas, atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes, kai darbas nesusijęs su teismo procesu. Kai ginčytinoje išlaidų sąskaitoje nurodyti darbai nesusiję su teismo procesu, Teisinių skundų tarnyba taip pat gali įvertinti, ar sąskaita parengta sąžiningai ir pagrįstai. Jei nusprendžiama, kad sąskaita per didelė, tokio vertinimo metu nustatoma, kokia turėtų būti sąžininga ir pagrįsta suma. Visiems susitarimams dėl užmokesčio už darbą, susijusį su teismo procesu, t.y. vadinamąja **ginčo teisena**, taikytini įstatyminiai reikalavimai pagal 1974 m. aktą dėl solisitorijų. Tokie susitarimai gali būti vertinami teismo.

Baristeriai

Dėl baristerių užmokesčio dažniausiai deramasi ir susitariama iš anksto, prieš atliekant bet kokius darbus. Todėl **pakanka ne tokio griežto teisinio reguliavimo**. Anglijos ir Velso advokatūros elgesio kodekse išdėstyti baristeriams taikytini principai, reglamentuojantys **savarankiškai dirbančių baristerių mokesčius ir atlyginimą**. Kodekse nustatyta, kad **savarankiškai dirbantys baristeriai gali imti mokesť už bet kokį darbą**, atliktą bet koku **teisėtu** pagrindu, už kurį **nemokamas darbo užmokestis ar alga**. Taip pat įtvirtintos nuostatos, reglamentuojančios savarankiškai dirbančio baristerio darbą, atliktą kito baristerio vardu. Bet kokie išlaidų reglamentavimo pažeidimai gali būti tiriami **Advokatūros standartų komisijoje**, kuri gali pritaikyti drausmines nuobaudas.

Antstoliai

Grafystės teismų antstolių mokesčiai yra teismo mokesčiai, todėl jie priskiriami jau minėtoms teismo proceso išlaidoms.

Pagal 2003 m. aktą dėl teismų, Lordas kancleris turi įstatymo lydimuoju teisės aktu nustatyti mokesčius, kuriuos turi teisę taikyti Aukštojo teismo sprendimų vykdytojas. Informaciją apie šiuos mokesčius galima rasti Jos Didenybės teismų tarnybos interneto svetainėje.

Dabartinė sertifikuotų antstolių mokesčių sistema yra sudėtinga: kiekvienam vykdymo įgaliojimui galioja kitokia mokesčio struktūra. Kai kurios struktūros, pavyzdžiui, susijusios su savivaldybių mokesčiais, nustatytos įstatymais; kitos egzistuoja tik pagal sutartis tarp antstolių bendrovės ir jos klientų.

Jos Didenybės teismų tarnyba šiuo metu rengia sertifikuotų antstolių ir jų mokesčių struktūros pakeitimus. Nors pakeitimai greičiausiai įsigalios ne anksčiau kaip 2012 m. balandžio mėn., ši interneto svetainė turės būti atnaujinta, kad joje atsispindėtų minėti pokyčiai.

Prisaiškinimas

Viena sritis, kurioje nustatytosios išlaidos taikomos visiems teisininkams, susijusi su prisaiškinimu. Pagal 1990 m. aktą dėl teismų ir teisinių paslaugų, Lordas kancleris turi įstatymo lydimuoju teisės aktu nustatyti, kokią sumą teisininkai turi imti už prisaiškinimo procedūrą. Šiuo metu nustatytos sumos yra 5 GBP už raštišką priesaiką patvirtintą pareiškimą ir 2 GBP už daiktinį įrodymą.

Teisiniai išlaidų šaltiniai

Kur rasti informacijos apie mokesčius už teisines paslaugas Anglijoje ir Velse?

Informacijos apie teismo mokesčius galima rasti ☞ [Jos Didenybės teismų tarnybos](#) interneto svetainėje. Tačiau jums prireiks ir informacijos apie kitus išlaidų šaltinius, kaip antai teisinio atstovavimo paslaugas. ☞ [Teisinių draugija](#) ir ☞ [Advokatų taryba](#) gali padėti susirasti teisinį atstovą, tačiau jos neturi informacijos apie teisinio atstovavimo kainas, kadangi jos priklauso nuo kiekvienos konkrečios bylos individualių aplinkybių. Bylinėjimosi skirtingose valstybėse atveju paprastai už teisinių paslaugas mokama dukart: ten, kur yra bylą iškėlusis šalis, ir ten kur vyksta bylinėjimasis.

Nustatytosios išlaidos

Nustatytosios išlaidos civilinėse bylose

Nustatytosios išlaidos civilinėse bylose, kurias turi padengti šalis

Informaciją apie teismo mokesčius galima rasti [Jos Didenybės teismų tarnybos](#) interneto svetainėje. Šie mokesčiai mokami papildomai prie atstovavimo mokesčių.

Civilinės bylos etapas, kai reikia apmokėti nustatytąsias išlaidas

Teismo mokesčius reikia sumokėti bet kokio proceso, kuriame teismo mokesčiai yra mokėtini, pradžioje; visi kiti mokesčiai sumokami ir nustatytosios išlaidos padengiamos bylai pasibaigus.

Nustatytosios išlaidos baudžiamosiose bylose

Nustatytosios išlaidos baudžiamosiose bylose, kurias turi padengti šalis

Visi apkaltinti asmenys turi teisę į teisinę pagalbą ginantis baudžiamosiose bylose, jei jie atitinka nustatytus reikalavimus. Daugiau informacijos apie teisinę pagalbą ir reikalavimų atitikimą pateikta toliau. Jeigu kaltinamasis negauna teisinės pagalbos, dėl išlaidų susitaria asmuo ir jo teisinis atstovas.

Baudžiamosios bylos etapas, kai reikia padengti nustatytąsias išlaidas

Liudytojų išlaidos ir ekspertų užmokesčiai paprastai turi būti apmokėti išnagrinėjus bylą.

Nustatytosios išlaidos konstitucinėse bylose

Nustatytosios išlaidos konstitucinėse bylose, kurias turi padengti šalis

Teismo mokesčiai priklauso nuo atitinkamos bylos ir teismo, kuriame byla buvo iškelta, pakopos (statuso). Turi būti atsižvelgta ir į kitas išlaidas, pvz. teisinio atstovavimo.

Konstitucinės bylos etapas, kai reikia padengti nustatytąsias išlaidas

Teismo mokesčius reikia sumokėti bet kokio proceso, kuriame teismo mokesčiai yra mokėtini, pradžioje; visi kiti mokesčiai sumokami ir nustatytosios išlaidos padengiamos bylai pasibaigus.

Ekspertų užmokesčiai

Civilinėse bylose, kuriose ieškinio suma neviršija 5 000 GBP, ekspertų išlaidos negali būti didesnės kaip 200 GBP. Tačiau visais kitais atvejais teisėjas turi teisę nuspręsti, kokia suma, jo manymu, yra tinkama. Teismai privalo apsvarstyti galimybę naudotis tik vieno eksperto abiem šalims paslaugomis, o ne skirtingų ekspertų kiekvienai šaliai paslaugomis. Išsamesnės informacijos galima rasti [JK teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje.

Vertėjų žodžiu ir raštu užmokesčiai

Daugumoje civilinių teismų nagrinėjamų bylų vertėjų žodžiu paslaugos užsakomos ir apmokamos centralizuotai. Kad vertėjui žodžiu būtų atlyginama centralizuotai, būtina atitikti tam tikras sąlygas. Tai turi būti teismo posėdis dėl bylos perdavimo svarstyti aukštesnės instancijos teismui, šeimos ginčas, į kurį įtraukti vaikai, arba smurto šeimoje atvejis (įskaitant prievartinę santuoką). Jeigu bylai netaikytinas nė vienas iš paminėtų reikalavimų, vertėjo žodžiu paslaugos vis tiek bus finansuojamos, jei tai vienintelis būdas užtikrinti, kad bylos šalis suprastų bylos eigą, ir jei asmuo negali gauti valstybės finansavimo, negali pats pasisamdyti vertėjo žodžiu ir neturi draugo ar šeimos nario, kuris jam galėtų padėti. Užmokesčiai nustatomas užsakymo sąlygose. Jis gali labai skirtis priklausomai nuo nagrinėjamos bylos, nuo posėdžio trukmės, nuo kelionės į teismą atstumo bei sugaišto laiko, taip pat nuo vertėjo žodžiu naudotos transporto priemonės. Sąlygos griežtai taikomos visiems ieškiniams, kad būtų išvengta pernelyg didelių išlaidų.

Vertėjų raštu atlyginimas nėra reglamentuojamas. Vertėjas ar vertimų bendrovė pati nustato mokesčių už vertimo paslaugas.

Kada bylą pralaimėjusi šalis turi padengti bylą laimėjusios šalies išlaidas?

Remiantis bendroju principu, mokėti turi pralaimėjusi šalis, tačiau visus bylinėjimosi išlaidų klausimus palikta spręsti teisėjui jo nuožiūra. Priimdamas sprendimą dėl išlaidų, teisėjas atsižvelgia į šalių elgesį, jų pastangas (jei tokių buvo) išspręsti ginčą prieš procesą (įskaitant alternatyvius ginčų sprendimo būdus). Išlaidoms gali būti priskirtos taikytinos nustatytosios išlaidos, bylos nagrinėjime dalyvavusio teisėjo įvertintos išlaidos, nustatant sumos ribas (pagal sprendimo tipą ir priteistą sumą). Išlaidos gali būti nagrinėjamos kaip atskiras klausimas atliekant išsamų išlaidų įvertinimą, kuris paprastai atliekamas tik sudėtingesnėse bylose, kur

išlaidas reikia atidžiau išnagrinėti. Išsamesnės informacijos apie procesą galima rasti [JK teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje.

Kur rasti informacijos apie tarpininkavimą?

Informacijos apie tarpininkavimą, įskaitant informaciją apie išlaidas, galima rasti daugelyje interneto svetainių ir pasirinkus atitinkamas nuorodas:

- [Alternatyvus ginčų sprendimas \(AGS\)](#)
- [Bendruomenės teisinis konsultavimas](#)
- [Nacionalinė tarpininkų pagalbos linija](#)
- [JK teisingumo ministerijos informacija apie alternatyvų ginčų sprendimą](#)
- Jos Didenybės teismų tarnybos Tarpininkavimo puslapis

Informacija apie AGS kilus ginčams po šeimos iširimo pateikta [Šeimos ginčų tarpininkų pagalbos linijos](#) interneto svetainėje (kuri skirta tik tarpininkavimui šeimos ginčiuose) arba paskambinus numeriu 0845 60 26 627 (skambinant iš JK) arba +441 823 623 650 (skambinant iš užsienio). Informacija apie tarpininkavimą šeimos ginčiuose taip pat pateikta šiose svetainėse:

- [Direct.gov.uk](#)
- „[Advice Now](#)“
- [Bendruomenės teisinės konsultacijos](#)
- [Patariamasis vadovas. Piliečių konsultavimo biuro pagalba internetu](#)
- „[ADR Now](#)“
- [Jos Didenybės teismų tarnyba](#)

Šių interneto svetainių lankytojams rekomenduojama paiešką atlikti paieškos laukelyje įvedus frazę „tarpininkavimas šeimos ginčiuose“ (*family mediation*).

Teisinė pagalba

Taikytinos pajamų ribos civilinės teisės srityje

Asmenys, gaunantys tam tikras su pajamomis susijusias išmokas (valstybės paramą, su pajamomis susietą nedarbo pašalpą, įsidarbinimo ir paramos pašalpą ar garantuojamų pajamų pašalpą (pensininkams)) įgyja **teisinės pagalbos gavėjų statusą**. Tai reiškia, kad jie **dėl savo finansinės padėties automatiškai įgyja teisę gauti teisinę pagalbą**. Minėtos keturios išmokos, mokamos nustačius paramos reikalingumą, taip pat vadinamos „pragyvenimo“ išmokomis, kadangi jomis padidinamos gavėjo pajamos iki teisės aktais nustatyto minimaliojo gyvenimo lygio.

Kitais atvejais žmonės gali gauti **nemokamą pagalbą, tai yra jie neprivalės sumokėti dalies išlaidų**, jeigu jų bendros mėnesinės pajamos yra mažesnės nei 2 657 GBP, mėnesinės disponuojamosios pajamos mažesnės nei 315 GBP, o disponuojamasis kapitalas siekia arba yra mažesnis nei 3 000 GBP. Jeigu jų mėnesinės disponuojamosios pajamos yra nuo 316 iki 733 GBP arba disponuojamasis kapitalas yra nuo 3 000 iki 8 000 GBP, jiems bus pasiūlytas finansavimas su sąlyga, kad jie sutiks sumokėti dalį savo teisinių išlaidų. Šie skaičiai galioja nuo 2009 balandžio mėn. Tačiau jie gali keistis, todėl reikia visada pasitikrinti [Teisinių paslaugų komisijos](#) (kuri tvarko Anglijos ir Velso teisinės pagalbos sistemą) interneto svetainėje, ar šie skaičiai vis dar galioja.

Pareiškėjas ne tik turi atitikti finansinius reikalavimus, bet ir įrodyti, kad **yra rimtų priežasčių** iškelti bylą, gintis ar tapti bylos šalimi, ir kad, atsižvelgus į konkrečias bylos aplinkybes, galima pagrįstai suteikti teisinę pagalbą. Pavyzdžiui, Teisinių paslaugų komisija privalo įvertinti, ar bylą įmanoma laimėti, ar bylinėjimosi nauda atsveria viešųjų lėšų išlaidas ir ar pareiškėjas iš bylos turės pakankamos asmeninės naudos, turint omenyje pareigą atlyginti išlaidas sėkmės atveju. Šie veiksniai yra panašūs į tuos, į kuriuos atsižvelgtų savarankiškai už paslaugas mokantis nelabai pasiturintis klientas, prieš nusprenddamas, ar verta pradėti bylinėtis.

Taikytinos atsakovų pajamų ribos baudžiamosios teisės srityje

Nuo 2006 m. spalio mėn. atsakovų, prieš kuriuos bylos iškeltos Anglijos ir Velso magistratų teisme (žemesniajame baudžiamųjų bylų teisme), atžvilgiu atliekamas **materialinės padėties patikrinimas, kurio metu apskaičiuojamos pareiškėjo pajamos, atsižvelgiant į šeimos padėtį**, pavyzdžiui, vaikų skaičių. Jei apskaičiuotos pareiškėjo metinės pajamos yra mažesnės nei 12 475 GBP arba jei pareiškėjas gauna nustatytą socialinę išmoką, arba yra jaunesnis nei 18 metų, jis dėl finansinės padėties įgyja teisę į teisinio atstovavimo pagalbą. Jei apskaičiuotos pareiškėjo metinės pajamos viršija 22 325 GBP, jis dėl finansinės padėties neturi teisės gauti teisinio atstovavimo pagalbą. Jei pareiškėjo pajamos patenka tarp nurodytų dviejų ribų, atliekamas išsamesnis

disponuojamųjų pajamų vertinimas. Atliekant šį skaičiavimą, atsižvelgiama į faktinį būstą ir vaikų išlaikymo išlaidas, taip pat į pragyvenimui būtinas lėšas. Jei taip apskaičiuotos pareiškėjo disponuojamosios metinės pajamos neviršija 3 398 GBP, jis dėl finansinės padėties turi teisę gauti teisinio atstovavimo pagalbą.

2008 m. lapkričio mėn. vyriausybė konsultavosi **dėl pasiūlymų išplėsti materialinės padėties patikrinimo taikymą** ir tokius patikrinimus atlikti Anglijos ir Velso Karūnos teisme (aukštajame baudžiamajame teisme) ir paskelbė savo atsakymus į 2009 m. birželio mėn. gautas pastabas. Vyriausybė ketina išbandyti šį modelį penkiuose Karūnos teismuose 2010 m. sausio mėn., o platesnis jo diegimas nacionaliniu mastu planuojamas 2010 m. balandžio–birželio mėn.

Taikytinos nukentėjusiųjų pajamų ribos baudžiamosios teisės srityje

Teisinė pagalba asmenims, nukentėjusiems nuo nusikaltimų, nėra teikiama. Tačiau **psichologinę ir praktinę pagalbą** teikia Liudytojų tarnybos darbuotojai. Pavyzdžiui, nukentėjusiesiems suteikiamos atskiros laukimo patalpos. Pažeidžiamiesiems ir įbaugintiems liudytojams pasiūlomos **specialiosios priemonės** pagal 1999 m. **aktą dėl jaunimo bylų ir įkalčių baudžiamosiose bylose**, pavyzdžiui, naudojantis vaizdo ryšio galimybe jiems sudaromos sąlygos parodymus duoti ne teismo salėje.

Karališkoji prokuratūra neseniai patikslino informacinį leidinį pavadinimu „Informacija artimųjų netekusiems asmenims“, kurį policijos pareigūnai, atsakingi už ryšius su šeimomis, turi dalinti šeimoms, netekusioms artimųjų dėl žmogžudystės ar nužudymo dėl neatsargumo. Šiame leidinyje pateikiama informacija ir rekomendacijos įvairiais klausimais, su kuriais gali susidurti šeimos., taip pat informacija apie tai, kur galima gauti daugiau pagalbos, jei, pavyzdžiui, jiems reikia teisinės konsultacijos dėl vaiko gyvenamosios vietos ar dėl asmenų, su kuriais vaikas turėtų bendrauti.

Teisinių konsultacijų teikimas šeimoms, netekusioms artimųjų dėl žmogžudystės ar nužudymo dėl neatsargumo, buvo išbandytas įgyvendinant nukentėjusiųjų gynėjų programą. Artimųjų netekusioms šeimoms buvo skirta iki 15 valandų nemokamų teisinių konsultacijų socialiniais ir asmeniniais klausimais, susijusiais su artimųjų mirtimi, tačiau tiesiogiai nesusijusiais su teismo procesu. Bandomasis projektas užbaigtas 2008 m. balandžio mėn. ir šiuo metu nagrinėjami pasiūlymai įsteigti tarnybą, kuri teiktų konsultacijas visoje Anglijoje ir Velse, remdamasi per bandomąjį projektą sukauptą patirtimi.

Be to, nukentėjusiesiems skirta specialia **Karališkosios prokuratūros** programa užtikrinama, kad šeimoms būtų suteikta galimybė susitikti su prokurorais prieš prasidedant teismo procesui. Joms paaiškinama nukentėjusiųjų asmeninių pareiškimų teikimo procedūra ir pateikiamas prokuroro pasiūlymas perskaityti šeimos pareiškimą prieš skelbiant nuosprendį. Po teismo proceso nukentėjusiesiems gali būti pasiūlyta naudotis lygtinio nuteisimo tarnybos ryšių su nukentėjusiais sistema. Pagal šią sistemą nukentėjusiesiems bus paskirtas ryšių palaikymo pareigūnas, kuris ir toliau informuos šeimą aktualiais klausimais (pvz. dėl nusikaltėliui skirtos bausmės) ir talkins šeimai atnaujinant nukentėjusiojo asmeninį pareiškimą, skirtą posėdžiams dėl lygtinio paleidimo iš įkalinimo vietos, jei jie to pageidaus.

Kitos teisinės pagalbos teikimo atsakovams sąlygos

Kiekvienas asmuo, kuris kreipiasi dėl teisinio atstovavimo pagalbos į Magistratų teismą ar Karūnos teismą Anglijoje ir Velse, taip pat privalo atitikti **teisingumo interesų kriterijus**. Čia atsižvelgiama į tai, ar nuteistas už tariamai padarytą nusikaltimą asmuo bus įkalinamas arba praras darbą, taip pat į tai, ar atsakovas suvokia procesą ir sugeba išdėstyti savo argumentus. Jei atsakovui būdingas bent vienas ar keli iš šių kriterijų, paprastai laikoma kad jis atitinka teisingumo interesų kriterijų.

Nemokamas teismo procesas

Tam tikrais atvejais asmuo gali būti atleistas nuo teismo mokesčių. Jis **nuo mokesčių** gali būti **atleistas visiškai**, t.y. jam jų išvis nereikia mokėti, arba **iš dalies**, t.y. jam tenka sumokėti dalį mokesčių. Daugiau informacijos apie atleidimą nuo teismo mokesčių galima rasti [Jos Didenybės teismų tarnybos](#) interneto svetainėje.

Susijusios nuorodos

[Teisinių paslaugų komisija](#),

[Alternatyvus ginčų sprendimas \(AGS\)](#), [Bendruomenės teisinis konsultavimas](#), [Nacionalinė tarpininkų pagalbos linija](#), [JK teisingumo ministerijos alternatyviam ginčų sprendimui skirtas puslapis](#), [Jos Didenybės teismų tarnybos interneto svetainės tarpininkavimui skirtas puslapis](#), [Šeimos ginčų tarpininkavimo pagalbos linija](#), [Direct.gov.uk](#), [„Advice Now“](#), [Bendruomenės teisinis konsultavimas](#), [Patariamasis vadovas. Piliečių konsultavimo biuro pagalba internetu](#), [„ADR Now“](#), [Jos Didenybės teismų tarnyba](#), [Solisitorių elgesio kodeksas](#), [Jos Didenybės mokesčių ir maitų departamentas](#), [Jos Didenybės teismų tarnyba](#), [JK teisingumo ministerija](#), [Jos Didenybės teismų tarnyba \(antstoliai\)](#), [Teisingumo ministerija](#)

Susiję priedai

[Bylinėjimosi išlaidų tyrimo JK ataskaita](#)

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 12/12/2016